

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Gž 7/2023-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Vučemila predsjednika vijeća, Marine Paulić članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice i Jasenke Žabčić članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja C. Š., d.o.o., Š., OIB: ..., kojeg zastupa punomoćnik I. M., odvjetnik u Z., protiv tuženika Sindikat prometa i veza Hrvatske, Z., OIB: ..., kojega zastupa predsjednik S. L. te punomoćnik A. J. G., zaposlenica Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, Regionalni ured S., S., radi zabrane štrajka, odlučujući o žalbi tužitelja protiv presude Županijskog suda u Šibeniku poslovni broj P-1/2023-6 od 13. lipnja 2023., u sjednici održanoj 27. lipnja 2023.,

presudio je:

Odbija se žalba tužitelja kao neosnovana i potvrđuje presuda Županijskog suda u Šibeniku poslovni broj P-1/2023-6 od 13. lipnja 2023.

Obrazloženje

1. Presudom Županijskog suda u Šibeniku poslovni broj P-1/2023-6 od 13. lipnja 2023. odbijen je tužbeni zahtjev na utvrđenje da je nezakonit štrajk koji tuženik organizira i koji je najavljen za 12. lipnja 2023. s početkom u 7:00 sati do ispunjenja štrajkaških zahtjeva, na zabranu organiziranja i provođenja štrajka najavljenog za 12. lipnja 2023. s početkom u 7:00, sati te na naknadu troškova parničnog postupka.

2. Protiv navedene presude tužitelj podnosi žalbu zbog svih žalbenih razloga propisanih u čl. 353. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, 79/19 i 80/22- dalje: ZPP). Predlaže uvažiti žalbu, preinačiti pobijanu presudu Županijskog suda u Šibeniku na način da se usvoji tužbeni zahtjev i naloži tuženiku naknaditi tužitelju troškove žalbenog postupka sa zakonskom zateznom kamatom, te troškove sudskih pristojbi na tužbu, presudu i žalbu.

3. U odgovoru na žalbu tuženik se protivi navodima tužitelja, ostaje kod svih navoda istaknutih u odgovoru na tužbu te predlaže žalbu odbiti kao neosnovanu.

4. Žalba nije osnovana.

5. U smislu odredbe čl. 365. st. 2. ZPP Vrhovni sud Republike Hrvatske kao drugostupanjski sud ispitao je pobijanu presudu u granicama razloga određenih u žalbi pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP i na pravilnu primjenu materijalnog prava.

5.1. Postupajući na taj način ovaj sud ne nalazi da bi sud prvog stupnja donošenjem pobijane presude učinio bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 2., 4., 8., 9., 13. i 14. ZPP, a niti bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP na koju se posebno ukazuje u žalbi.

5.2. Suprotno žalbenim navodima pobijana presuda nema nedostataka zbog kojih se ista ne bi mogla ispitati, presuda sadrži razloge o odlučnim činjenicama, ti razlozi su jasni i razumljivi, te nema proturječnosti između izreke presude i obrazloženja, pa nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP na koju se ukazuje u žalbi. Pritome je prvostupanjski sud pravilno utvrdio činjenično stanje koje je bilo dovoljno za zaključak o neosnovanosti tužbenog zahtjeva i za svoje utvrđenje dao je jasne i valjane razloge sadržane u obrazloženju presude. Stoga navodi žalbe o učinjenoj bitnoj povredi odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP nisu osnovani.

5.3. Isto tako nije počinjena ni relativno bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi sa čl. 8., ZPP na koju se sadržajno ukazuje u žalbi, budući je prvostupanjski sud ocijenio sve provedene dokaze, dao razloge o njihovom prihvaćanju radi čega i ovaj sud pravilnom prihvaća ocjenu dokaza provedenu po prvostupanjskom sudu.

6. Predmet ovog žalbenog postupka je pobijanje prvostupanjske presude kojom je odbijen tužbeni zahtjev na utvrđenje da je nezakonit štrajk koji tuženik organizira i koji je najavljen za 12. lipnja 2023. s početkom u 7:00 sati do ispunjenja štrajkaških zahtjeva i na zabranu organiziranja i provođenja štrajka najavljenog za 12. lipnja 2023. s početkom u 7:00 sati.

7. U postupku pred nižestupanjskim sudom utvrđeno je:

- da je tužitelj s tuženikom 31. listopada 2019. potpisao Kolektivni ugovor i I Dodatak kolektivnom ugovoru 14. studenog 2019., na vrijeme od četiri godine,

- da je potpisani Kolektivni ugovor i I Dodatak Kolektivnom ugovoru na snazi, a sklopljen je između tuženika (Sindikata) i trgovačkih društava Ž. c. Z. ž. d.o.o., C. K. d.d., C. d.d., C. – R. d.o.o., C. Š. d.o.o., I. c. d.o.o., C. Z. ž. d.o.o., C. d.o.o., C. S. d.o.o. i D. c. d.d.,

- da je tuženik 9. svibnja 2023. pokrenuo inicijativu za početak pregovora o sklapanju Kolektivnog ugovora na razini poslodavca C. Š. d.o.o., ovdje tužitelja, koji je nužan zbog povećanja troškova života, kao i radi usklađenja odredbi Kolektivnog ugovora s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu,
- da tužitelj kao poslodavac nije pristupio kolektivnim pregovorima već je donio Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova društva koji je stupio na snagu 2. lipnja 2023. i Pravilnik o radu koji je stupio na snagu 6. lipnja 2023., kojim općim aktima regulira prava i obveze radnika,
- da postupak mirenja nije uspio jer tužitelj nije voljan pristupiti kolektivnim pregovorima i zaključenju kolektivnog ugovora na razini tužitelja C. Š. d.o.o.,
- da je tuženik najavio štrajk 7. lipnja 2023. za 12. lipnja 2023., te mjesto i vrijeme početka štrajka,
- da su kao razlozi za štrajk u najavi štrajka navedeni nemogućnost postizanja dogovora oko sklapanja kolektivnog ugovora na razini tužitelja C. Š. d.o.o. kao i potreba usklađenja s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu,
- da se kao razlog štrajka u najavi štrajka također navodi i da je poslodavac donio Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova društva koji je stupio na snagu 2. lipnja 2023. i Pravilnik o radu koji je stupio na snagu 6. lipnja 2023., kojim općim aktima tužitelj regulira prava i obveze radnika, a na temelju kojih plaća radnika nije određena, kao ni radno mjesto radnika.

8. S obzirom na takva činjenična utvrđenja prvostupanjski sud zaključuje da su ispunjeni formalni uvjeti za štrajk, te da razlozi zbog kojih je štrajk najavljen predstavljaju razloge zbog kojih je štrajk dopušten, pa odbija tužbeni zahtjev u bitnome, zaključivši da je pravo na štrajk propisano odredbom čl. 205. st. 1. i 2. Zakona o radu ("Narodne novine" broj 94/14, 127/17, 98/19, 151/22 – dalje: ZR) koje omogućuju pravo na štrajk i u slučaju spora o sklapanju, izmjeni ili obnovi kolektivnog ugovora kao i u slučaju promicanja gospodarskih i socijalnih interesa članova sindikata.

9. Prema odredbi čl. 205. ZR:

"(1) Sindikati imaju pravo pozvati na štrajk i provesti ga u svrhu zaštite i promicanja gospodarskih i socijalnih interesa svojih članova te zbog neisplate plaće, dijela plaće, odnosno naknade plaće, ako nisu isplaćene do dana dospijeca.

(2) U slučaju spora o sklapanju, izmjeni ili obnovi kolektivnog ugovora, pravo pozvati na štrajk i provesti ga imaju sindikati kojima je u skladu s posebnim propisom utvrđena reprezentativnost za kolektivno pregovaranje i sklapanje kolektivnog ugovora i koji su pregovarali o sklapanju kolektivnog ugovora.

(3) Štrajk se mora najaviti poslodavcu, odnosno udruzi poslodavaca protiv koje je usmjeren, a štrajk solidarnosti poslodavcu kod kojeg se taj štrajk organizira.

(4) Štrajk se ne smije započeti prije okončanja postupka mirenja kada je takav postupak predviđen ovim Zakonom, odnosno prije provođenja drugog postupka mirnog rješavanja spora o kojem su se stranke sporazumjele.

(5) Štrajk solidarnosti se smije započeti bez provedbe postupka mirenja, ali ne prije isteka roka od dva dana od dana početka štrajka u čiju se potporu organizira.

(6) U pismu kojim se najavljuje štrajk moraju se naznačiti razlozi za štrajk, mjesto, dan i vrijeme početka štrajka te način njegova provođenja."

10. Tuženici su u najavi štrajka naveli slijedeće razloge za štrajk:

- nemogućnost postizanja dogovora oko sklapanja novog kolektivnog ugovora na razini tužitelja koji je nužan zbog povećanja troškova života,

- donošenje Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova društva i Pravilnika o radu prema kojem prava i obveze radnika na temelju kojih se plaća radnika isplaćuje nije određena kao niti radno mjesto radnika.

11. Nesporno iz stanja spisa proizlazi da je tuženik organizirao štrajk u vezi interesnog radnog spora koji se odnosi na sklapanje kolektivnog ugovora na razini C. Š. d.o.o. odnosno tužitelja koji je nužan zbog povećanja troškova života i povećanja plaća zaposlenika tužitelja pa budući je Zakon o radu u čl. 205. st. 2. ZR izričito propisao pravo na štrajk pored ostalog i zbog sklapanja, izmjene i obnove kolektivnog ugovora to je pravilna ocjena prvostupanjskog suda da predmetni štrajk nije nezakonit, u odnosu na prvi razlog za štrajk koji se odnosi na sklapanje novog kolektivnog ugovora na razini tužitelja.

12. Neosnovani su žalbeni navodi tužitelja o tome da tuženik nije poštivao proceduru otkazivanja odnosno odredbe o izmjenama i dopunama postojećeg kolektivnog ugovora koji je zaključen na razini 10 cestarskih trgovačkih društava jer zakonom nije isključeno njihovo pravo na sklapanje pojedinačnog kolektivnog ugovora, a kako je to pravilno ocijenio i nižestupanjski sud, s obzirom da tuženik kao reprezentativni sindikat traži kolektivno pregovaranje i zaključivanje kolektivnog ugovora isključivo na razini poslodavca C. Š. d.o.o. odnosno tužitelja.

13. Ovo i stoga što odredbama čl. 192.-204. ZR nije propisano ograničenje kojim bi tuženik bio onemogućen pokrenuti takve kolektivne pregovore s jednim poslodavcem radi sklapanja kolektivnog ugovora koji bi se primjenjivao na razini tog poslodavca.

14. U odnosu na ostale žalbene navode kojima tužitelj ukazuje na sadržaj odredbi čl. Kolektivnog ugovora (čl. 160. st. 1., čl. 166. st. 3.), valja reći da nisu odlučni jer u ovom postupku tuženik ne traži izmjenu ili obnovu tog kolektivnog ugovora već sklapanje novog kolektivnog ugovora samo i upravo s tužiteljem.

15. Time je ostvarena pretpostavka iz čl. 205. st. 2. ZR za zakonitost štrajka jer je tuženi, suprotno shvaćanju tužitelja, pokrenuo postupak pregovaranja sa tužiteljem radi sklapanja kolektivnog ugovora, a tužitelj je o tome odbio pregovarati sa tuženikom.

16. Međutim, u odnosu na drugi razlog koji je naveden kao razlog za štrajk u najavi štrajka, a to je donošenje Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova društva i Pravilnika o radu, a na temelju kojih plaća radnika nije određena kao ni radna mjesta radnika, pogrešno je shvaćanje prvostupanjskog suda da isto predstavlja razlog za štrajk. Naime, nezadovoljstvo donošenjem i sadržajem tih akata i osporavanje tih akata ostvaruje se u posebnom postupku i ne može biti predmetom kolektivnog pregovaranja.

16.1. Pritome valja ukazati da u ovom slučaju, neispлата plaća ili dijela plaća, odnosno naknada plaća nisu ni navedeni kao razlozi za štrajk jer se radnicima tužitelja isplaćuje plaća koju imaju prema postojećim ugovorima o radu.

17. Obzirom da je ispunjena jedna zakonska pretpostavka iz čl. 205. Zakona o radu za zakonitost štrajka, a to je sklapanje novog kolektivnog ugovora to razlog koji se odnosi na citirane pravilnike i njihovu neusklađenost s odredbama čl. 90.b Zakona o radu ne utječu na zakonitost štrajka jer je već jedna pretpostavka za zakonitost štrajka dovoljna da bi štrajk bio zakonit (čl. 205. st. 2. ZR).

18. Stoga i pozivanje tužitelja na Odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske poslovni broj U-III-5853/2010 od 6. svibnja 2013. i presudu i rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj GŽ 22/10-2 od 8. rujna 2010., ne mogu utjecati na pravilnost i zakonitost prvostupanjske presude, jer tužitelj polazi od pogrešne pretpostavke da se u konkretnom slučaju radi o inicijativi za izmjenu važećeg kolektivnog ugovora sklopljenog sa još devet trgovačkih društava, a ne o sklapanju novog kolektivnog ugovora upravo samo sa tužiteljem, a to može kako je prethodno već navedeno, biti razlog za valjan i zakonit štrajk.

19. Radi navedenog obzirom da su ispunjene pretpostavke za štrajk iz čl. 205. st. 2. ZR to je pitanje donošenja pravilnika neodlučno pri ocjeni dopuštenosti štrajka.

20. Radi navedenog nižestupanjski sudovi su pravilno primijenili materijalno pravo iz odredbe čl. 205. st. 2. ZR kada su zahtjev tužitelja odbili, pa je valjalo žalbu tuženika kao neosnovanu odbiti i potvrditi prvostupanjsku presudu primjenom odredbe čl. 368. st. 1. ZPP.

Zagreb, 27. lipnja 2023.

Predsjednik vijeća:
Ivan Vučemil, v.r.